

Limiar

Este volume recolle os textos que as relatoras e relatores participantes expuxeron no desenvolvemento das VI Xornadas sobre Lingua e Usos que, so o lema de Lingua e Xénero, tiveron lugar, máis unha vez, no Paraninfo da Reitoría da Universidade da Coruña os días 26 e 27 de novembro, organizadas polo Servizo de Normalización Lingüística en colaboración coa Real Academia Galega e baixo o patrocinio económico da Secretaría Xeral de Política Lingüística.

Transcorreron cinco edicións até que finalmente o foro con que o SNL convida anualmente á comunidade universitaria e investigadora interesada, e ao público en xeral, a reflexionar sobre a lingua galega e a súa presenza nun ámbito ou espazo social concreto, deitase a súa ollada sobre un binomio que até o de agora parecía ficar á marxe das axendas investigadoras, dos catálogos editoriais e dos documentos planificadores feitos por e desde a lingua galega.

E non é porque en Galicia esteamos carentes de voces que se debruzaran con rigor, entusiasmo e arelas transformadoras sobre o tema. Notemos que a nómina de autoras e autores aquí contida é susceptible de ser ampliada con outros nomes, con outros puntos de vista que só por causas alleas á súa vontade non puideron asistir ás Xornadas e contribuír coas súas achegas ao conxunto que agora presentamos. Certo é, tamén, que non podemos ofrecer aquí o texto da profesora catalá Eulàlia Lledó, para o cal remitimos as persoas interesadas á páxina web do Servizo onde poderán atopar gravada a súa intervención, mais, sexa como for, ausencias e presenzas, documentos sonoros e texto escrito só contribúen, entendemos, a chamar a atención sobre un tema que xa non admite máis desatencións: hai ámbito de estudo, hai persoal dabondo cualificado para o abordar e cultivar reparando en todas as súas arestas e hai público intere-

sado (máis dun cento de persoas acudiron á cita anual do SNL da Universidade da Coruña). Daquela, estúdese, abórdese, aténdase e mesmo, cando se considerar oportuno, débátase e rebátase, mais non se siga ignorando ou minorizando dentro da minoría.

Sirvan estas liñas para advertir a quen se somerxer nas páxinas de que terma que o volume se abre e pecha tentando ofrecer respostas a preguntas tan atraentes como «Canto galego falan as mulleres?» «Como falan galego as mulleres?» «Por que as mulleres non han falar galego?» Entre o preludio e a coda, entre os datos estatísticos con que Isabel Suárez balizou o terreo e o achegamento á fala feminina galega e ás posibilidades de intervir unindo as causas do feminismo e a recuperación de espazos sociais para a lingua con que Teresa Moure puxo o ramo ás Xornadas, podemos atopar un repertorio de temas e aspectos en que o binomio antes amentado se proxecta: a linguaxe non sexista, os xeitos de a abordar e os porqués para a combater enunciados por Olga Castro; os abondosos prexuízos lingüísticos recollidos por Avia González e Nuria Seoane en boca de mulleres e nos cales decontado se percibe a emerxencia da dupla e paralela discriminación a que atendeu Pilar García Negro; as frustrantes dificultades á hora de conxugar teoría, praxe e conviccións persoais cando se ten como encomenda un proxecto lexicográfico tal e como deixou patente Carme Hermida; a arroibante infrarrepresentación das mulleres, canto autoras e profesionais da tradución, no sistema editorial galego denunciada por Robert Neal Baxter; e, finalmente, a presenza e o emprego da lingua galega nun ámbito como a publicidade televisiva en que –como nos advertiu Roi Vidal– as persoas se converten en estereotipos e en albo de desacomplexadas mensaxes.

Estas foron as cernas temáticas dos relatorios contidos neste volume. Todos eles solidamente defendidos e argumentados, mais todos eles, tamén, obedientes a un aquí e a un agora: Galicia 2010, lingua galega e xénero. Da súa lectura pódense tirar conclusións, alertas, denuncias, mais tamén é obrigado recoñecer que se poden achar suxestións, recomendacións, pautas de actuación, ansias de mudanzas e renovacións, así como apertura a novas vías de estudo que os seus autores e autoras xenerosamente deixaron bosquexadas. Se así ben se entenderen todas elas, parece claro que a remuda e/ou continuación nos estudos sobre lingua e xénero fica garantida e, quen sabe, se con elas tamén se está a contribuír a cambios de maior transcendencia social. Para ambas as empresas agardamos que este volume poida servir asemade de rigoroso esteo e prolífico xerme doutros moitos que han vir.

Finalmente, queremos insistir, mais unha vez, na necesidade de construírmos un modelo de lingua culta para o galego, unha cuestión que esixe tempos e espazos da

xenerosidade compartida. No caso das universidades galegas, partindo do acordo normativo de xullo de 2003, chegamos a un grao de homoxeneización en que continuamos a transitar. Camiñarmos por eses vieiros é fundamental para posibilitar viaxes colectivas de que todas as persoas nos sintamos igualmente copartícipes. Con todo, decidimos respectar neste volume, sempre dentro do abano que a norma permite, certas escollas particulares coa intención de este xesto servir para tender pontes entres as vontades das persoas que acreditan na nosa lingua.

O EDITOR